

ประกาศกรมควบคุมมลพิษ
เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบ
และก่อสร้างสถานีขนถ่ายมูลฝอย

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบ และก่อสร้างสถานีขนถ่ายมูลฝอย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย นำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบ และก่อสร้างสถานีขนถ่ายมูลฝอย สำหรับการจัดการมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีอำนาจหน้าที่ พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมสำหรับระบบต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกากของเสีย สารอันตราย คุณภาพน้ำ อากาศ ระดับเสียง และความสั่นสะเทือน อธิบดีกรมควบคุมมลพิษจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบ และก่อสร้างสถานีขนถ่ายมูลฝอยไว้ ดังรายละเอียดในภาคผนวกท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๐

(นายจตุพร บุรุษพัฒน์)
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

ภาคผนวก

ท้าย

ประกาศกรมควบคุมมลพิษ

เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ การออกแบบ และก่อสร้างสถานีขนถ่ายมูลฝอย

๑. ในประกาศนี้

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นสิ่งใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ จากชุมชน

“สถานีขนถ่าย” หมายความว่า สถานที่สำหรับถ่ายเทมูลฝอย จากรถบรรทุก เก็บ ขน มูลฝอยลงสู่พาหนะขนาดใหญ่ เพื่อขนส่งไปยังสถานที่แปรสภาพหรือกำจัดมูลฝอย

“โบราณสถาน” หมายความว่า โบราณสถานตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

“เขตอนุรักษ์” หมายความว่า เขตอนุรักษ์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ ป่าชุมชน และพื้นที่เขตอนุรักษ์ป่าชายเลน รวมถึงพื้นที่ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ ป่าชายเลน หรือเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำดิบเพื่อการประปา

“พื้นที่ลุ่มน้ำ” หมายความว่า พื้นที่ตามธรรมชาติซึ่งเป็นแหล่งที่รวมของน้ำก่อนที่จะไหลลงสู่แม่น้ำ ลำคลอง ห้วย หนอง บึง ทางน้ำ แหล่งน้ำใต้ดิน ทะเลสาบ ทะเลอาณาเขตหรือแหล่งรองรับน้ำตามธรรมชาติอื่น ๆ

“พื้นที่ชุ่มน้ำ” หมายความว่า พื้นที่ลุ่ม พื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ลุ่มชื้นแฉะ พื้นที่ฉ่ำน้ำมีน้ำท่วมขัง พื้นที่พุ่มน้ำ พื้นที่แหล่งน้ำทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่มีน้ำขังหรือท่วมอยู่ถาวร และชั่วคราว ทั้งที่เป็นแหล่งน้ำนิ่ง และน้ำไหล ทั้งที่เป็นน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม รวมไปถึงพื้นที่ชายฝั่งทะเล และพื้นที่ของทะเลในบริเวณซึ่งเมื่อน้ำลดลงต่ำสุดมีความลึกของระดับน้ำไม่เกิน ๖ เมตร

๒. พื้นที่สำหรับใช้เป็นสถานีขนถ่าย ให้พิจารณาความเหมาะสมตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอาคาร โรงงาน พื้นที่ชุ่มน้ำ หรือเขตอนุรักษ์ พื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่เสี่ยงภัยทางธรรมชาติ และโบราณสถาน

๓. การออกแบบและการก่อสร้างสถานีขนถ่าย ให้ใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๓.๑ ก่อนการก่อสร้าง ควรเตรียมข้อมูล ดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ แผนที่หรือภาพถ่ายทางอากาศแสดงที่ตั้ง อาณาเขต และการใช้ที่ดินโดยรอบสถานี

ขนถ่ายในรัศมี ๑,๐๐๐ เมตร

๓.๑.๒ แผนผังแสดงกระบวนการปฏิบัติงานของสถานีขนถ่าย

๓.๑.๓ ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด ชนิดหรือประเภทมูลฝอย แหล่งกำเนิด องค์กรประกอบ น้ำหนักหรือปริมาตรมูลฝอยที่จะรับเข้ามา รวมทั้งการคาดการณ์ปริมาณมูลฝอยในอนาคต

๓.๑.๔ ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบและขนาดของสถานีขนถ่ายที่ได้ออกแบบและการคาดการณ์อายุใช้งาน

๓.๑.๕ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร เช่น จำนวนบุคลากร จำนวนวันและชั่วโมงปฏิบัติงาน มาตรการความปลอดภัยในระหว่างการทำงาน

๓.๑.๖ แผนการขนถ่าย ณ สถานีขนถ่าย และการขนส่งมูลฝอยไปยังสถานที่กำจัด โดยระบุเส้นทางขนส่ง และแสดงรายละเอียดเครื่องจักรกลที่ใช้ จำนวนและประเภทของยานพาหนะขนถ่าย ความถี่ในการขนถ่าย และระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวม

๓.๑.๗ กรณีที่มีการออกแบบเพื่อนำวัสดุกลับคืนในสถานีขนถ่าย ให้มีการแสดงพื้นที่ที่ใช้ในการถ่ายเทมูลฝอย การเก็บรวบรวมและการแปรสภาพ พื้นที่เก็บกองชั่วคราว พื้นที่รวบรวมวัสดุที่นำกลับคืน มูลฝอยที่ไม่สามารถแปรสภาพ มูลฝอยที่ไม่ได้รับอนุญาตและสิ่งตกค้าง

๓.๒ การออกแบบอาคาร และระบบต่าง ๆ ในสถานีขนถ่าย ควรพิจารณาข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ การออกแบบ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่ใช้ในประเทศ เว้นแต่ไม่มีหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานใดในประเทศก็ให้ปฏิบัติตามหรือประยุกต์ใช้หลักเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งมีความเหมาะสมกับสภาพของประเทศไทยและสภาพท้องถิ่น ทั้งนี้ ให้ระบุและแนบข้อกำหนดหรือมาตรฐานที่ใช้อ้างอิงมาประกอบด้วย

๓.๒.๒ มาตรฐานงานโครงสร้าง งานถนน งานไฟฟ้า งานประปา งานเครื่องกล ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน การป้องกันอัคคีภัย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ มาตรฐาน หรือข้อกำหนดของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือมาตรฐานอื่นที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ ให้ระบุและแนบข้อกำหนดหรือมาตรฐานที่ใช้อ้างอิงมาประกอบด้วย

๓.๒.๓ การจัดวางผังบริเวณแสดงรายละเอียดการใช้พื้นที่ขององค์กรประกอบต่าง ๆ ในสถานีขนถ่าย ให้ใช้มาตราส่วนที่เหมาะสม และใช้แนวทางการพิจารณาขนาดพื้นที่ดังต่อไปนี้

ประเภท	ปริมาณมูลฝอย (ตันต่อวัน)	ขนาดพื้นที่ไม่น้อยกว่า (ไร่)
ก	น้อยกว่า ๕๐	๓
ข	๕๐ - ๑๐๐	๕
ค	๑๐๐ - ๕๐๐	๑๐
ง	มากกว่า ๕๐๐	๒๐

๓.๒.๔ การออกแบบระบบถนนภายใน ให้พิจารณาถึงเส้นทางการเคลื่อนย้ายถ่ายเทด้วย ยานพาหนะขนส่ง พื้นที่จอดรถบรรทุกที่ใช้เก็บ ขน และยานพาหนะที่ใช้ขนถ่ายมูลฝอย ระบบควบคุม การจราจรภายในที่มีประสิทธิภาพ

๓.๒.๕ การออกแบบและก่อสร้างถนนภายในสถานีขนถ่าย ควรเป็นพื้นแอสฟัลต์ หรือ คอนกรีตเสริมเหล็ก กรณีช่องทางการจราจรทิศทางเดียว ควรมีความกว้างของช่องทางการจราจรไม่น้อยกว่า ๓.๕ เมตร และกรณีช่องทางการจราจรสองทิศทาง ควรมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๖ เมตร

๓.๒.๖ การออกแบบพื้นที่ที่กำหนดสำหรับการถ่ายเท การเก็บรวบรวม การอัดมูลฝอยซึ่ง อาจอยู่ในอาคารปิดล้อมหรือบริเวณที่ปิดคลุม จะต้องติดตั้งระบบควบคุมปัญหา ฝุ่น และ กลิ่น จากมูลฝอย และระบบควบคุมเศษมูลฝอยปลิว

๓.๒.๗ การกำหนดให้มีการชั่งน้ำหนักมูลฝอยที่ทำการขนถ่ายมูลฝอยเข้าและออกจาก สถานีขนถ่าย

๓.๒.๘ การออกแบบและก่อสร้างถนนทางลาด (Ramp) ขึ้นอาคารขนถ่ายมูลฝอย ควรมี ความลาดเอียงไม่มากกว่าร้อยละ ๑๐

๓.๒.๙ พื้นที่ขนถ่ายมูลฝอยในอาคารขนถ่าย ควรกำหนดให้สามารถรองรับปริมาณรถบรรทุก ที่ถ่ายเทมูลฝอย ไม่น้อยกว่า ๒ เท่าของปริมาณรถบรรทุกเฉลี่ยในหนึ่งชั่วโมงของวันปฏิบัติงานปกติ พร้อมระบุ ประเภท จำนวน และขนาดของเครื่องจักรอุปกรณ์และยานพาหนะขนส่งทั้งหมดที่ต้องใช้และได้ออกแบบไว้

๓.๒.๑๐ กรณีที่มีการออกแบบเพื่อนำวัสดุกลับคืนในสถานีขนถ่าย ให้มีการจัดเตรียม พื้นที่สำหรับถ่ายเทมูลฝอยที่ถูกแยกออกมา การเก็บรวบรวมและการแปรสภาพ พื้นที่เก็บกองชั่วคราว พื้นที่ รวบรวมวัสดุที่นำกลับคืน มูลฝอยที่ไม่สามารถแปรสภาพ มูลฝอยที่ไม่ได้รับอนุญาตและสิ่งตกค้าง

๓.๒.๑๑ ยานพาหนะขนาดใหญ่ที่ใช้ขนถ่ายมูลฝอยจะต้องมีตัวถังปิดหรือใช้ผ้าใบคลุม ปิดมิดชิด และติดตั้งภาชนะรองรับน้ำชะมูลฝอยใต้ท้องรถเพื่อมิให้เกิดการรั่วไหลในระหว่างการขนส่ง

๓.๒.๑๒ สำหรับองค์ประกอบต่าง ๆ ของสถานีขนถ่ายให้ออกแบบตามความจำเป็นของ การใช้งานและความเหมาะสมของขนาดพื้นที่ที่มีอยู่ โดยจะต้องมีองค์ประกอบพื้นฐานดังต่อไปนี้ ระบบถนน ภายในและระบบการจราจร อาคารสำนักงาน พื้นที่ซ่อมบำรุง พื้นที่จอดรถ พื้นที่ล้างรถบรรทุก ระบบบำบัด น้ำเสีย ประตูเข้า-ออก รั้ว ระบบประปา ระบบไฟฟ้า ระบบสื่อสาร และเครื่องชั่งน้ำหนัก

๓.๒.๑๓ ระบบจัดการน้ำฝนภายในสถานีขนถ่าย ในกรณีที่มีการระบายน้ำฝนออก คุณภาพของน้ำฝนจะต้องปราศจากองค์ประกอบซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อม

๓.๒.๑๔ ระบบควบคุมน้ำเสียที่เกิดจากการขนถ่ายมูลฝอยและการล้างรถบรรทุก เพื่อ ป้องกันการรั่วไหลของน้ำชะมูลฝอยไปผสมกับน้ำฝน และควบคุมน้ำทิ้งก่อนระบายสู่ภายนอก ให้เป็นไปตาม มาตรฐานน้ำทิ้งตามที่กฎหมายกำหนดไว้

๓.๒.๑๕ พื้นที่ฉนวนโดยรอบอาณาเขตของสถานีขนถ่าย ให้มีระยะห่างจากแนวเขตที่ดินให้ เหมาะสม เพื่อใช้ประโยชน์พื้นที่สำหรับถนน ระบายน้ำ การปลูกต้นไม้สลับแถวโดยเลือกพันธุ์ไม้โตช้าที่

เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อปิดกั้นมลพิษทางสายตาและลดปัญหากลิ่นเหม็นรบกวนกับชุมชนบริเวณใกล้เคียง

๓.๓ การจัดการสถานีขนถ่าย ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในช่วงเวลาดำเนินการ ติดประกาศชั่วโมงปฏิบัติงานที่ประตูทางเข้า เพื่อให้สาธารณชนได้ทราบโดยทั่วไป

๓.๓.๒ จัดเตรียมคู่มือการปฏิบัติงานและการบำรุงรักษา มาตรการควบคุมความปลอดภัยในระหว่างการทำงาน

๓.๓.๓ จัดเตรียมมาตรการตรวจสอบ และการจัดการมิให้มูลฝอยติดเชื้อและของเสียอันตราย ปะปนกับมูลฝอยทั่วไปในสถานีขนถ่าย

๓.๓.๔ ควบคุมเศษมูลฝอย กลิ่น แผลง และพาหะนำโรค เพื่อป้องกันปัญหารบกวนด้านสุขอนามัย และสภาพที่ไม่น่าดู

๓.๓.๕ บันทึกปริมาณมูลฝอยรายวันจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ที่นำเข้าไปกำจัด ปริมาณ และประเภทวัสดุที่คัดแยกออกหรือสิ่งตกค้าง

๓.๓.๖ จัดเตรียมมาตรการป้องกันอัคคีภัย แผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไขปัญหากรณีเครื่องจักรหรืออุปกรณ์เกิดขัดข้อง หรือเกิดความล่าช้าด้วยสาเหตุอื่นใดในระหว่างปฏิบัติงาน

๓.๓.๗ เคลื่อนย้ายมูลฝอยที่ถูกคัดแยกและสิ่งตกค้าง และนำไปกำจัดด้วยวิธีการที่เหมาะสมที่ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อม

๓.๓.๘ ให้มีการรวบรวม บำบัดหรือใช้ประโยชน์น้ำเสียจากการปนเปื้อนมูลฝอย รวมถึงน้ำเสียใด ๆ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นภายในสถานีขนถ่าย ในกรณีที่มีการระบายน้ำทิ้ง จะต้องมีความไม่เกินมาตรฐานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ วิธีการสูมเก็บตัวอย่าง วิธีการ มาตรฐาน ความถี่ในการเก็บตัวอย่างให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๓.๙ ติดตามตรวจสอบคุณภาพผิวดิน แหล่งน้ำผิวดินภายนอกอาณาเขตสถานีขนถ่าย ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากสิ่งปนเปื้อนจากการดำเนินงานของสถานีขนถ่าย โดยกำหนดแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ ความถี่ของการสูมเก็บตัวอย่างและการตรวจวิเคราะห์ ดังนี้

(๑) คุณภาพน้ำก่อนเริ่มโครงการ ให้สูมเก็บตัวอย่างน้ำและตรวจวิเคราะห์คุณภาพจากแหล่งน้ำผิวดินภายนอกสถานีขนถ่ายก่อนเริ่มดำเนินการอย่างน้อย ๑ ครั้ง

(๒) ตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน ปีละ ๒ ครั้ง ให้ครอบคลุมในช่วงฤดูฝนและฤดูแล้ง ให้ทำการตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดินที่อาจได้รับผลกระทบจากการระบายสิ่งปนเปื้อนในแหล่งน้ำนี้ กำหนดจุดตรวจไม่น้อยกว่า ๑ จุดในบริเวณที่ใกล้สถานีขนถ่าย สำหรับในแหล่งน้ำที่ไหลให้ตรวจสอบคุณภาพในจุดเหนือน้ำและท้ายน้ำของสถานีขนถ่าย ทั้งนี้ วิธีการเก็บตัวอย่างและตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน

ทั้งนี้ วิธีการเก็บตัวอย่างและตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน

๔. ในกรณีที่มีการว่าจ้างบุคคลหรือนิติบุคคลเป็นผู้รับจ้างเพื่อดำเนินการบริหารจัดการสถานที่ ผู้ว่าจ้างควรกำหนดเงื่อนไขในสัญญาจ้างเพื่อให้ผู้รับจ้างเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการเก็บตัวอย่าง และการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามสัญญาจ้าง หรือกรณีมีเหตุรำคาญตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง